

VÄIKE-MAARJA VALLA

Infoleht

DETSEMBER 1995

NR. 11 (32)

*Jõulude tulekus keegi ei kahtle,
jõulud jõuavad taeva tahtel
igasse kodusse, metsa ja maale,
lume sahnal, rõõmu saatel*

Jõulurahu ja rõõmu ning edu algaval aastal!

Väike-Maarja Vallavalitsus

Aastavahetus annab alati põhjust tagasi vaatamiseks mööduvale ning uuteks soovideks ja lootusteks algavale aastale.

Millised on meiekandi inimeste aastavahetusemõtted, seda sai küsitud mitmetelt väga erinevates eluvaldkondades tegutsevatelt vallaametnikelt.

1. Milline on Teie tagasipilk mööduvale aastale?
2. Milliste mõtete ja soovidega lähete algavasse aastasse?

1. Samuti kui möödunud aastal, võiks lõppevale aastale anda hinnangu nii riigi, valla kui ka isikliku elu tasandilt. Kokkuvõtlikult öeldes oli see üks järjekordne keeruline aasta iseseisva Eesti ülesehitamise raskel teel.

Möödunud aasta oli eelkõige riigikogu valimiste aasta. Arvan, et see lootus, mille paljud inimesed uuele parlamendile panid, ei ole täitunud. Eriti kehtib see maainimeste kohta. Lisaks veel terve rida skandaale valitsuste (neid on sellel aastal olnud juba

kolm) tasandil ja võibki öelda, et see nali, nagu oleks Eesti "rahvusjalanõu" ämber, peab täielikult paika.

Poliitilised tõmbetuuled riigis ei jättnud oma mõju avaldamata ka elule vallas ja vallavolikogu ning vallavalitsuse tööle. Lisab ju ebastabiilses õhkonnas töötamine ainult lisapingeid ja tarbetut tööd. Usun siiski, et ka sellel aastal suutsid need mõlemad organid kindlustada vallakodanikele praegusaja tingimustele vastava elukeskkonna. Seda tõestas ka vallakodanike seas läbiviidud küsitlus, mis näitas, et meie vallas on elu kvaliteeti iseloomustavad näitajad suhteliselt head ning valda hinnatakse arenemisvõimeliselt ja perspektiivikaks.

2. Mida ootan uuel aastal? Riigilt eelkõige seda tunnet, et elame ikka ühes normaalses ja tsiviliseeritud riigis, mida igal nädalal ei vapusta uued skandaalid ja mida naaberriigid ikka riigiks peaksid.

Valla elus on tulevane aasta valimiste aasta. Loodan, et valitakse teotaheline volikogu, kes suudaks veelgi tulemuslikumalt teha seda tööd, mida on teinud praeguse iseseisvusa jaks esimest volikogu koosseisu. Igaljuhul on baas edasiminekuks olemas.

Endale ja oma perele soovin eelkõige seda, et tervis alt ei veaks.

Lõpetuseks tänan kõiki vallakodanikke lõppeval aastal tehtud koostöö eest ning soovin kõigile uueks aastaks samuti eelkõige head tervist, sest selle tähtsusest saame aru alles tema puudumisel.

Olev Liblikman

1. Möödunud aasta on olnud ühele noorele riigile ja selle noortele valdadele üsna tõsine. On tehtud palju vigu. Üht-teist on ka hästi läinud. Ja nii vead kui kordaminekud kokku on kogemus. Kogemus aga on hea selle poolest, et ta õpetab inimest. Kogemus on peaaegu ainuke asi siin ilmas, mis aitab inimest selles keerukas ja pidevalt uuenevas maailmas leida oma teed. Olla mina ise.

Nii mõneski asjas on olnud muutusi, loomulikult häid ja halbu. Riigi ja omavalitsuse koostöö tulemusena oleme päästnud Krusensterni mõisa hävimisohust. Vao piirkonna lapsed on saanud paremad õppimistingimused.

Norra riigi abiga suudame remontida Väike-Maarja aleviku kanalisatsiooni peakollektori, Väike-Maarja aleviku inimeste joogivee kvaliteet peaks muutuma siitpeale tunduvalt paremaks. Joogivee kvaliteedi muutus puudutab positiivselt mitut tuhandet valla kodanikku. Tervis, inimese kalleim vara, saab tuge.

Vallas tegutsevatest ettevõtetest ei ole keegi pankrotti läinud. Põhiliselt on kasutuses kogu põllumajandusliku maa pind. Lüksikarja arv ei ole vähenenud. Koolid töötavad. Kultuuri ja spordiga tegeldakse. Noorsugu on positiivselt meeletatud. Ühesõnaga, oleme üle saamas kriisist, mis kaasanis sotsiaalse ja riikliku ümberkorraldusega.

Nüüd sai küll positiivne elupool rohkem paberile, aga aastavahetusel vist peabki see nii olema.

Kui meiega ei ole juhtunud õnnetusi ja tervis on olnud korras, siis võiks vist igauks meist endale ise vaikselt õnne soovida.

2. Paratamatu on vist seegi, et aasta lõpp sunnib mõtlema kindlasti ka uuele algavale aastale. On ju meis kõigis olemas alati lootus, et tulevik, s.t. uus aasta on parem, edukam, õnnelikum, sündmusterohkem.

Usk, lootus ja armastus on maailmas kolm suurt jõudu, mis läbi aegade kannavad inimkonda tulevikku, aitavad elada kõige ekstreemsemaski situatsioonis.

Minu usk ja soovid oleksid, et paraneks isikutevahelised suhted, et paraneks ja täieneks teadmine turumajanduslikust majandussüsteemist — rikastutaks uute kogemustega, et tõuseks vaimus meis kõigis. Sooviksin väga, et väheneks kuritegevus ja üldse kurjus inimestes.

Ka realistlikke soove on palju. Kuidas korrastada Triigi asula kanalisatsioonistüsteem 1996. aastal. Kust leida selleks raha? Kuidas muuta paremaks kogu valla heakorralduse taset? Kuidas vähendada soojusenergia kadusid talvel meie kodudes ja koolides? Kuidas aidata kaasa uute majandussüsteemide tekkele meie vallas? Kuidas tekitada uusi töökohti? On ka palju muid soove ja unistusi, aga eelolev periood, ainult üks aasta, on nende teostamiseks lühike.

Arvan, et kui meie, Väike-Maarja valla kodanikud, kõik ühiselt soovime ja üksmeelselt selle heaks, mis eespool kirjas, töötame, muudame paremaks meie elu materiaalse osa ja muutume ise vaimselt paremaks ja heatahtlikumaks.

Soovin Teile head algavat aastat!

Jüri Poolak

1. Möödud aasta on jäänud meelde küllaltki pingelisena. Elukõige meenuvad rõõmud ja mured, mis on seotud meie valla arenguga. ME Tehno reorganiseerimine, selle territooriumil uute firmade tegutsema hakkamine, valla tehnikaosakonna moodustamine kõigi sellega seotud probleemidega, vaidlused lahenduste üle, otsuste langetamine ning tegutsemine vastavalt otsusele, mis tahes-tahtmata on valmistanud mõnede inimestele rõõmu ja teistele pettumusi, on olnud väga keeruline ülesanne. Olles ise selles protsessis üks

vastutavatest, on olnud küllaltki keeruline säilitada hingerahu ning meelekindlust.

Rõõmu on valmistanud palju asju. Üks neist on loomulikult finantsallikate leidmine Väike-Maarja aleviku reovee peakollektori renoveerimistöödeks. Probleem, mis on lahendamist oodanud aastaid, on saanud lahenduse.

2. Uuel aastal sooviks, et inimestevaheline üksteisemõistmine paraneks, et meie valitud poliitikutel jätkuks Riigikogus mõistust ning otsusekindlust valdade arenguks vajalike otsuste tegemisel, et meil endil jätkuks mõistust ning otsusekindlust, arendamaks oma valda. Samuti soovin kõigile valla inimestele algaval uuel aastal head tervist.

Peatsel saabuvall jõulurahu ajal soovin, et kõigil meil jätkuks aega natuke järele mõelda, kas ikka on meie paljudes hinge- ja ihuhädades süüdi keegi teine.

Kaarel Moisa

Vaadates tagasi oma viiendale talu-aastale, tulevad meelde uued ettevõtmised — köömine ja mooni timutiseerimine; suuremad tööd, nagu veskilkäigud ja jahukauplemine; metsatöö talvel; äge kevadtööde aeg, eriti rüpsipinna laiendamisel; maja remondiga alustamine; vanade riistade alalõpmatu rikkimine, nende remondivaevad (ja -rahad); enese valed otsused. Sagenevad paratamatud lahkumised, tervise tagasilöögid. Morniks võtab hoolimatu reostamine, lõhkumine või tallamine orasel, viljas või künnil. Jõudu annab naabrite ja "vanade" tegijate nõu ja abi. Rõõmu on teinud külvamine, s.o. nagu millestki ürgsest osasaamine; vihma eest varjule saanud vili; uue elu ärkamine kevadel; hästi kokku kõlav laul; sügise värvid ja tormid; pikemad kavad teostumismärki andmas... Kodukohatunne — kas tõesti mitmekümne äraolekuaasta järel veel/jälle värelemas?

2. Uuel aastal pean (peame) edenema teadmistes, oskustes, majandamistasemes, et leida mõned kõrred vee peal püsimiseks. VMPS fänni ja funktsionärina loodan, et oskame selleks rakendada ka meie Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi ja seitset külamasinahistust.

Soovin tulu taludele, pruute perepoegadele, peenikest peret paljudele!

Mart Lepik

1. 1995. aasta on läinud kiirelt ja tõiselt. Hea meel on, et aasta alguses vabaharidusliidu korraldatud täiskasvanute koolituseks mõeldud rahade jaotamise konkursil läks hästi. Seoses sellega on paljudel olnud võimalus külastada kursuseid, kusjuures makstes tunduvalt vähem kui on kursuse omahind.

Lisaks tööle meenub meie kooli laager imeilusate suvepäevadega Porkuni järve ääres.

Tuleb meelde, kui raske oli Väike-Maarjast kuumat päevaga Porkunisse joosta. Seda suurem oli rõõm kohale jõudes.

Selle aasta saavutuste hulka võiks lugeda ka auto juhtimise Tallinna linnas. Sellega seotud hirm kasvas rõõmuks selle üle, et ma saan hakkama.

Meenub veel palju ilusat.

2. Ootan kursuste palju meeldivaid inimesi, kellega koos töötades tunda rõõmu, et midagi on ära tehtud.

Tahaks, et uuel aastal jääks rohkem aega iseenda jaoks.

Ootan ilusat talve ja sooja suve, mis annavad tohutult energiat.

Helge Pajula

1. Möödunud aasta oli Väike-Maarja Naisseltsile traditsioonide kujunemise aasta.

Olulisematest ettevõtmistest võiks nimetada lastejuonistusvõistlusi "Minu ema" ja "Minu isa", väikest jõulukohvikut muuseumis, paljulapseliste perede jõulupuud, samuti enesetäiendusreise Tallinnasse ja Tartusse.

On meeldiv, et meie kodukohas on naisi, kes jaksavad pere ja ametikohustuste kõrvalt seltsitööd teha.

2. Soovin, et algav aasta oleks seltsile edukas, et jätkaksime tasapisi, aga järjekindlalt.

Mida rohkem oskame ilusaid hetki nautida ja ennast hinnata, seda õnnelikumad oleme.

Tiina Vaiksalu

1. Mõeldes tagasi peagi möödunud aastale, meenub kõigepealt suur sõnasõda riigikogu valimiste ja uue valitsuse moodustamise ümber. Valimiste tulemusel võitnud KMÜ pidi mõnede arvates pöörama vabariigi eluolu vasakule, teiste arvates liiga paremale. Tegelikult aga moodustati koos Keskerakonnaga tsentristlik parempoolne valitsus.

Mööduvat aastat peaks iseloomustama veel palju igasuguseid kriise ja üksteise poriga loopimisi. Ilmselt on võimupirukas nii ahvatlev ja magus, et selle juurde pääsemiseks ei valita meetodeid.

Mulle meenuvad Eesti Vabariigi presedendi sõnad, et Eestimaa külad on tundmatuseni muutunud. Jah, tõepoolest on see nii. Maal ringi liikudes märkad paljudes kohtades (eriti suurte maantee äärest kõrval olevates) tühje ja purukspektud akende ja usteta hooneid. Järjest rohkem näed nn. sõodakultuuride põlde, mida pole enam mitmel viimasel aastal haritud. Väiksemates asulates jätkub sotsialismi ajal avatud väga vajalike asutuste likvideerimine. Nii pandi kinni Vaos asuv velskripunkt, samuti Hoiupanga Kilti punkt. Ka lasteaid ja Vao saun on suletud jne. Probleeme on bussiliiklusega, sest paljud bussid enam igal nädalapäeval ei liigu, rääkimata üha kõrgenevatest bussi- ja rongipiletite hindadest. Tundub, et maarahval on vaja hakata koonduma suurematesse kohtadesse ja linnadesse, kus on võimalus minna ametiasutustesse, lastel kooli, vanainimestel arsti juurde jne.

Rõõmu teeb see, et kohalikus elus ei ole oma töid ja tegemisi lõpetanud veel ükski õige talupidaja, osatühing või aktsiaselts. Aferiste ja mõningaid mõodalaskmisi on olnud alati ja arvan, ei on ka edaspidi. Ka jätkub enamusel inimestel veel tööd. Mõnel pool on märgata tegevuse hoogustumist, teisal jälle vastupidi — tagasiminekut. Nii näiteks on endise majandi territooriumil Vao ja Nõmme aktsiaseltsidel saagid koristatud, talivilvi külvatud ja sügiskündi täies ulatuses tehtud. Seda ei saa öelda OÜ Pikevere suurtaalu kohta.

2. Algavale aastale on soove palju. Kui neist mõnigi täituks, oleks põhjust rõõmu tunda.

Kõigepealt peaks vabariigi juhtkond hakkama tõsiselt tegelema riigi majandusega. Kuna praegu on tekkinud selline olukord, kus eestlasi järjest väheneb, tuleks eriti aidata noori peresi. Ka on suureks sooviks see, et palgad ja pensionid jõuaks järele hindade tõusule. Jätkugu talu- ja maamehel ka uuel aastal kannatust ja lootust, et ehk hakatakse maamehele ka maksma tema poolt toodetule õiglast hinda, et piimaliitri ja bensiiniliitri hinnad oleksid proportsioonis. Olgu ikka kõigil ka uuel aastal tööd ja leiba, et tekiks uusi ettevõtteid noorte andekate inimestega eesotsas. Selleks andku jumal kõigile head tervist — seda inimese kõige kallimat varandust.

Kohalikus elus on suureks sooviks, et lõpetataks Kilti Põhikooli remont. Hädasti oleks vaja taastada kohalik velskripunkt Vaos — ruumid on ju olemas. Väga vajalik oleks kogu Kilti piirkonna inimestele sauna töölepanek, see on juba mitu aastat suletud. Vallal on vaja hakata mõtlema ka kohalike teede korrastamisele, et ei tekiks olukorda, nagu oli 35 aastat tagasi, kus kevadel ja sügisel sai liikuda ainult linttraktoriga.

Soovin Eestimaa rahvale tugevat tervist ja kõikide soovide täitumist uuel saabuvall aastal.

Häid jõule! Head uut aastat!

Enn Nugis

1. Et olen arst ja et töö on meie elus omandanud üsna tähtsa rolli, siis hindan aastat eelkõige oma professionist lähtudes.

Iga arstiabi andev institutsioon Eestis, nii minagi, on soovinud, et ravikindlustussüsteem haigekassade näol stabiilselt edasi areneks — see lubaks meedikutel tunda end turvalisemalt. 1995. a. on olnud küll pingeid, kuid nüüd, aasta lõppedes tundub kõik üsna hästi läinud olevat. Minu kõige tähtsamad koostööpartnerid ongi ju patsiendid ja haigekassa. Suhetes patseientidega on aasta olnud

väga tõine. Sellele vaatamata pole väsinud. Ilmselt on palju tuge andnud haigete poolne usaldus. Olen rahul, et sain selle aastaga lõpule oma 4-nädalase lastehaiguste täiendustükliga ja usaldan end nüüd ka beebidega tegelema. Olen kõiges lootnud ikka vaid iseendale ja oma heale väikesele kollektiivile, nii pole ka erilisel kelleski pettuda tulnud. Aasta on andnud kindlustunnet, usku ja armastust kõigesse. Ka peres on sujunud kõik normaalselt — seega siis üks hea aasta.

2. Üldisemas plaanis soovin muidugi, et Eesti riik püsiks ja tema areng oleks stabiilne, et meie kodud saaks turvalisemaks.

Ise püüan enam pühenduda sisulisele tööle, täiustada uurimis- ja ravivõimalusi kohapeal. Ahvatleva ettepaneku koostööks on teinud Preventatiivse ehk Ennetava Kardioloogia Instituut. Pole veel jah-sõna öelnud.

Oma vallas soovin enam pühendumist ja seega ka kulutusi koduhooldusele, keskkonnale. Täna see nii veel pole — toon ühe näite. Energia tänava majade veekraanidest voolab ligi 2 kuud õlilõhnalist vett. Selle tänava inimesi ei ole informeeritud ei vee koostisest ega kahjulikkusest. Soovin, et kõik, mis on seotud inimese tervisega, oleks tähtis. Ühistan sellest, et nii vallavalitsus kui ka meie ise mõistaksime, et elu kvaliteet, sealjuures meie tervis, sõltub suuresti sellest, mida ja kuidas me sööme (meie rohkearvulistes toidupoodides ei leidu toorsalatit) ja joome mida hingame, kas liigume või istume, kas vihkame või armastame.

Niisiis arstina soovitan, et me uuel aastal oma vaimus püüaksime säilitada leplikku meelt ja armastust, et oskaksime mõista, et iga ebameeldivus, mis meile osaks saab, on võib-olla endi ebatäiuslikkuse resultaat. Tahan seda öeldes loota ja uskuda, et algaval aastal jätkuks meil kõigil enam sisemist humaansust, armastust inimeste, kogu maailma vastu. Selliste unistustega lähengi vastu uuele aastale. Ja unistused on suurepäraseks seetõttu, et nad läbi meie endi saavad väga sageli reaalseks.

Mall Lepiksoo

1. Möödus märkamata. Tõine, põllumehe tööde tegemiseks küllalt soodne, võimaldas talveperioodiks loomadele vajalikud söödavarud koguda. Majandusaastaga võib üldiselt rahule jääda, kuigi vabariigi põllumajanduspoliitika on endiselt põllumehele vaenulik.

Tootmistaseme oleme suutnud säilitada nii põllul kui farmis. Lüpsikarja arv 400 pead on saavutatud, kasvatatavate põllukultuuride vahet on stabiliseerunud. Rõõmustab see, et piim hakkab hinda minema, seega — tehtav vaev ja kulutused ei ole olnud asjata. Siinjuures suur tänu firma töökale kollektiivile ja aitäh kõikidele firmadele, kellega on mööduval aastal meeldiv koostöö olnud.

2. Loomulikult ootavad kõik uuel aastalt kõige paremat ja nii ka mina. Selgeks on saanud ka see, et ainult lootus üksi edasi ei vii, vaid tuleb endal tegutseda. Põllumees on praegu üksi ja loota võib ainult endale — küll siis tuleb ka pidu meie õuele.

Rahulikke jõule, tujuküllast aastavahetust ja õnnerikast uut aastat!

Endel Mäesepp

Oli tore ja kordaläinud aasta nii töös kui isiklikus elus. On meeldiv tõdeda, et huvi rahvamaja, tema tegemiste ja kollektiivide vastu on suurenenud, võrreldes aastatega kaks-kolm tagasi. Meie ringidesse-kollektiividesse on lisandunud liikmeid. Sügisel alustasid tööd mitmed uued kollektiivid. Neist üks arvukama liikmeskonnaga on pasunakoor. Tore, et klubiõhtud on muutunud taas populaarseks ja pidulisi käib teistestki valdadest. 1995. a. suursündmuseks olid kindlasti keelepreemia üleandmine hr. president Lennart Merile, Pandivere päev ja Arno Kasemaa juubeliõhtu.

Soovin, et ka uuel aastal oleks meie maja täis sõna, laulu, tantsu, pillimängu ja et veel rohkem väikemaarjalasi leiaks tee rahvamajja. Toogu uus aasta kõigile kollektiividele ja nende juhtidele toredaid kordaminekuid. Soovin, et uuel aastal oleks vähem majandusmuresid. Sellega seoses tahaks tänada neid mõistvaid firmajuhte, kes on meie ettevõtmisi toetanud.

Veidi ka endast: algav aasta on meile Valloga juubeliaasta. Jaanuaris täitub 15 aastat meie ühise musitseerimise algusest. Mööduv aasta oli meie duole "Ma & W" igati edukas ja soosiv. Ootame sama ka algavalt. Soovin, et tööde-tegemiste juures leian rohkem aega ka lastele.

Rahu ja rõõmu igasse kodusse!

Mare Taar

Mööduv aasta oli klubile "Härmalõng" tulemusrikas ja meeleolukas. Meil oli võimalus osaleda Viru sätul ja esineda maakonna pensionäride pidustustel Vokas ja Roelas. Päev Roelas oli märkimisväärne ja ajalooline ka vabariigi ulatuses, sest siin valiti esmakordselt pensionäride hulgast väljapaistvamad isiksused — Viru memm ja Viru taat. Oleme osalenud maakonna eakate jõuluõhtutel Laekveres ja Haljalas.

Septembri alguses toimus 2 ekskursiooni Lõuna-Eestisse. Kõigil soovijail oli seal võimalus osaleda. Esimesse gruppi kuulusid õpetajad — pensionärid, kellest paljud olid õppinud Tartus ja rändasid nüüd vanadel teeradadel kuldsete lehtede all.

Uuel aastal oleks suurimaks sooviks, et klubi liikmete read täieneksid ja tantsumemmede kõrval kujuneks ka elujõuline lauluansamebl, et me täiendaksime regulaarselt toimuvatel klubiõhtutel kaunis ja hubases rahvamajas kõik meile määratud kohad.

Klubi nimel tänan perekond Taari tähelepanelikkuse ja abivalmiduse eest, Ene Ruubelit, kes hoole ja armastusega on juhendanud tantsurühma, ning vallavalitsust meie ettevõtmiste eest.

Irene Kaldma

1. Möödus 1995. aasta on olnud politseile töörohke. Väike-Maarja Politseijaoskonnas on toimunud hulgaliselt muudatusi. Valla abiga on remonditud jaoskonna hoonet, uuel kujul on käima pandud patrullteenistus, mis teenendab tervet Lääne-Virumaa lõunaregiooni, koostöös Kaitseliiduga on organiseeritud ööpäevaringne patrull Väike-Maarja asulas.

Enam muret tekitavad kuriteod, millede arv oluliselt ei ole muutunud, võrreldes 1994. aastaga, kuid "paharetid" on muutunud kavalamaks ja teod julmeks. Enamlevinud on vargused elamutest. Tahaks inimestele meelde tuletada, et teie hooletus oma vara hoidmisel on soodusteguriks kurjategijatele. Probleemiks on veel ebakained juhid, kes on ju tegelikult potentsiaalsed kurjategijad.

2. Lugupeetud kodanikud! Politsei soovib, et te tunneksite end turvaliselt, ärgem olgem ükskõiksed õigusrikkumiste suhtes!

Järgmiselt aastalt loodame, et ka meie elu paremaks muutub. Teie mured on ka meie mured ja ärge häbenege olla ausad. Soovin teile kogu Väike-Maarja politsei poolt head aasta lõppu ja kõike paremat järgneval aastal.

Heimar Lepiksoo

On olnud rahulik aasta perele: on jätkunud need ettevõtmised, mis juba traditsiooniks saanud. Lapsed on muutunud aina iseseisvamaks ning jätkuvalt on neist rõõmu olnud. Samas on olnud ka uut ja põnevat: otsitud ja leitud oma vanavanemate sünnipaika, kaetud meie kaunist Eestimaad ning mõnd kaugematki kanti.

Aasta eneses on olnud küll veidi teiseladiline. On olnud kõhkluste, otsuste, uute alguste ja avastuste, üllatuste ning muutuste aasta. On saanud kombata uusi inimesi ja olukordi, teisi koole ning ametikaaslast, võrrelda

ja analüüsida. Kõige selle läbi avastada ennast ning lähedalolijaid ning leida: väikegi maakohat peidab endas töökaid ja huvitavaid, andekaid ja arenguhimulisi inimesi. Oskaksime neid vaid hoida! Juba on inimesed meie ümber hakanud pöörama valguse poole oma paremat "mina". Et see vaid jätkuks, et jätkuks optimistlikku ja otsivat vaimu, hoidmaks oma kodupaika ja inimesi, kes meie ümber.

Rõõmustaksin, kui süveneks veelgi väikekooli ühtekuuluvuse ja ühtehoidmise tunne, süveneks soov hoolida üksteist ja oma ümbrusest. On ju sellel aastal lootusrikkalt alanud vana Kilti mõisahoonde taastamine. Jääb vaid loota, et meil kõigil, kellest see sõltub, jätkub mõistmist, energiat ja vahendeid viia edasi, mis kord alustatud.

Soovin, et meil kõigil jätkuks südant ja mõistust, jagamaks end kodu ja töö vahel, et säiliks tasakaal ja sünniks rõõmu jätkuvalt arenevatest inimestest ja kõigest, mis meid ümbritseb.

Olga Mets

1. 1995. aasta oli OÜ Triigi Ühistule raske aasta. Väga palju on vahetunud töötajaid, eriti lüpsjaid. Kui võrrelda möödunud aastaid, siis tundub, et paljud inimesed on läinud töö suhtes ükskõiksemaks. Võib-olla tuleb see ka sellest, et alles piimahind hakkas olema selline, et tuleb otsotsaga kokku, samas aga tõuseb elektri, bensiini, diiselkütte hind ja kõik on jälle samas seisus või isegi hullem kui enne. Ja nii juba aastaid.

Põllumehele oodatakse, et põllumees ise suudaks hakkama saada imega. Mina leian aga, et ilma riigi toetuseta põllumehed siiski hakkama ei saa. Ma pean silmas kütte ja elektri väiksemat hinda. Peaks tegema tulumaksu soodustusi ja muudatusi käibemaksus. Samuti peaks läbi vaatama sotsiaalmaksu.

2. Kui ma alguses ütlesin, et 1995. aasta on Triigile raske olnud, siis julgen ütelda ka seda, et 1996. aasta tuleb meile kõige raskem aasta. Samas ei taha ma aga lootust kaotada, vaid loodan kõigi töötajate mõistvale suhtumisele. (Ega keegi meie appi ei tule).

Kui need ministrid, keda meie Riigikogu paika on pannud täidaksid oma väikesedki lubadused, siis oleks sellest ka põllumeestele suurt abi. (Siis hakka või lootma, et valitsus vahetuks veel kiiremini kui praegu.)

Soovin kõikidele töötajatele enda poolt jõulurahu, kannatlikkust ja head läbisaamist omavahel.

Ahti Kaskema

1. Möödunud aasta oli töörohke nii lasteaias kui ka laulukooris. Õnneks oli suvi päikesepaisteline ja kosutav, mis andis palju jõudu uueks õppeaastaks. On tore, et mind vajatakse lasteaias, pisikeses maakoolis ja kooris. Töökaaslastel on toredad ja abivalmis. Rõõmudest ja muredest püüame ühiselt üle saada. Olen rõõmus, et Väike-Maarka piirkonnas leidub lauluarmastajaid inimesi, kes võtavad vaevaks igal esmaspäeval tulla rahvamajja, et koos laulda. Suur tänu kõikidele segakoori "Helin" lauljatele. Soovin

teile rahulikke jõule ja laululusti.

2. Soovid ja mõtted uude aastasse:

a) et sajakas palju-palju lund,

b) et eesti peredesse sünniks rohkem lapsi — siis jätkuks ka edaspidi tööd,

c) et meie lapsed saaksid koolides õppida ilma õppemaksuta,

d) soovin uueks aastaks inimestele seismist rikkust, üksteisemõistmist ja headust.

Sirje Sõnum

1. On tuntud tõsiasi, et tillukesest suureks saanud inimene mäletab kooli, õpetajaid. Meenub juuniku kaunis päev, kui pidin hüvasti jätma IVa klassi lastega. Raske oli, kuid südamest oli hea meel kui esimese õppeveerandi jooksul olid nad suutnud kohaneda uute õpetajatega.

Esimesel septembril välgatas peast läbi mõte: "Kas tõesti seisan 4+-ndat aastat klassi ees." Kuigi õpetaja töö pole olnud kerge, ei suudaks ma midagi muud teha.

Tantsijatele ja ka minule on meeldivaimateks olnud kohtumine presidendi Lennart Meriga, kevadine Pandivere päev, Virumaa päev Vokas. Juuli lõpus viibisid õpetajate ja vilistlaste segarühm Soomes Iisalmis maakonnapidustustel. Aitäh kõigile sponsoreile, kes aitasid katta sõidukulud.

2. Järgmiseks aastaks soovin, et minu praeguse, IIIc klassi lapsed oleksid sõbralikud, õpihimulised, ausad, viisakad, abivalmis. Kõikidele õpetajatele soovin palju toredaid Tootse ja Teelesid. Usun, et Väike-Maarjast ei ole veel kadunud õpetaja Laurid.

Loodan ka tuleval aastal vallavalitsuse ja kogu üldsuse heale suhtumisele haridusse ja kultuuri ja usun, et leidub häid sponsoreid, kes abistavad kultuuriga tegelevaid inimesi.

Kõikidele tantsijatele kerget jalga, sirget rühti, sära silmadesse. Kogu Väike-Maarja valla rahvale soovin rahulikke jõule ja head uut aastat!

Aino Lukman

Uuele aastale mõeldes vaatame tagasi möödunud ja nii on ka meie soovid seniste kordaminekute — ebaõnnestumiste peegeldus.

* Palju on vastu võetud kaalukaid üldriiklikke otsuseid, kuid vahel on tunne, et selles uuenduste rägastikus on unustatud peamine — inimene. See toob kaasa närvilisust, konflikte, usaldamatust. Kõrged poliitilised "mängud" on maainimesele vastuvõetamatud. Siit ESIMENE SOOV:

Et lõpeksid inetud omavahelised klemplemised, mis Eesti mainele hästi ei mõju, ja et seaduste ja määruste vastuvõtmisel ei minetataks INIMSÕBRALIKKUST, MAAINIMEST

* Valla tasandil lähtudes on rõõm tõdeda, et mõndagi on tehtud. Olen Kilti piirkonna saadik, sellepärast on näited siit. Kilti lossi üks tiib on nüüd täielikult remonditud ja koolitööks kohandatud, seega on esimesel kolmel algklassil nüüd kõik tingimused normaalseks õppetööks; Kilti lossi kirdetornis sai restaureeritud üks ruum, milles nüüd on kuulsa meresõitja A. J. von Krusensterni mälestuste tuba; on tehtud uuringud Kilti sootepaviljon; on paika pandud Kilti bussipeatus ning valminud ootepaviljon; on pikendatud Liiduri tänava tänavavalgustusliini. Aga palju on ka seda, mis teeb meele mõruks ja mille lahendamine ei olene vallavalikogust ega -valitsusest. Mõned näited: maakondadevaheline halb bussiliiklus, tööpuudus, maainimese madalad palgad, pidev hindade tõus, terviseprobleemid, suitsetamine, alkoholism, Kilti rahvamaja probleemid.

Soovin, et Kilti rahvamaja juures hakkaks tegutsema terviseedendamise klubi, kus oleks tegevust paljudele, nii et ununeks suitsetamine ja üleliigne (sala)viina pudel, et oleks paik, kus saaks suhelda, kust saaks teavet tervise kohta. Siit TEINE SOOV: kui leidub algatajaid, LÕÖGEM KAASA!

* Kuna olen õpetaja, siis KOLMAS SOOV on järgmine: jätkugu kõigil õpetajatel, nii noortel kui eakatel ikka head tuju, huumorimeelt, loovust ja väsimatust ikka ja jälle laste juurde minna ning neid tarkade ja arukate mõtete maailma suunata. Õpilastele soovin TAHTMIST ÕPPIDA ja kaasinimeste mõistmist!

* NELJAS SOOV: HEAD TERVIST JA ÕNNE ISIKLIKUS ELUS KÕIGILE VALLA INIMESTELE!

Mall Vöhandu

1. Möödud aasta oli minu jaoks paljude muutuste aasta, seda nii isiklikus elus kui ka laiemas, ühiskondlikus mõttes. Tervishoius ning sotsiaalpoliitikas jõuti minu meelest lõpuks mitmete probleemide tuumani ning mõnedel juhtudel ka arengukavadeni, kuidas neid probleeme konkreetsetel lahendada. Tundub, et ka valitsuse tasemel on lõpuks mõistatud, et Eesti tervishoiusüsteem on siiski küllaltki erinev ja et mujalt võetud mudelid tervishoiu reformimiseks meile lihtsalt ei sobi.

Kindlasti on nende elluviimisel takistuseks aga meie sisepoliitilised "mängud", ministrite vahetus, erakondade võimuvõitlus, siia võiks lisada ka puuduliku seadusandluse ning kaardiprobleemid.

Endast rääkides jäid möödunud aastast kindlasti teatud tähistek internatuuri lõpetamine ning perre poja sünd.

Üldiselt oli küllaltki teguderohke ja ehk raskegi, kuid siiski huvitav aasta. Sain palju uusi kogemusi oma erialalt ja ka nendest töövaldkondadest, millega varem polnud kokku puutunud.

2. Usun, et uuel aastal saab paljuskki selgemaks, et ka maainimene vajab kvalifitseeritud arstiabi, et leitakse kõige arukam viis, kuidas reorganiseerida esmatasandi meditsiini nii, et see oleks majanduslikult tulus, suunaks patsiente oma tervisele enam tähelepanu pöörama ning arste tervise-edendusslikku- ja ravitööde motiveeritumalt teostama.

Loodan, et saabuv aasta toob rohkem stabiilsust ja turvatunnet ning suuri kui väikesi rõõme ja kordaminekuid igasse peresse.

Roomet Sepping

1. Astun uksest välja pimedasse, sombusesse viimase novembrikuu päeva hommikusse. Sammun bussipeatuse poole ja mõtlen, et üks kuu veel ja aasta 1995 on läbi. Milline ta oli? Kuidas kellelegi?

Isiklikus elus olen aastaga rahul. Minul on valikuvõimalus, kas olla keskmise suurusega pensioniga kodus, või töötada. Olen töötav pensionär, hinges süütunne, et hoian noorema inimese töökohta kinni. Tööpuudus maal või töötajate puudus? Eks on nii üht kui teist. Igatahes sellist lüpsjat, vasikatalitajat, keda loomade juurde julgelt lasta, nende töötute hulgas ei leia.

Astun teeveerele, auto koorem lehmadega sõidab lihakombinaadi poole. Tuju langeb. Mõtlen, mis saab minu noorpere loomadest tulevikus. Praegu on noored minust küll optimistlikumad. Mõtlen neile Eestimaa tühjadele lagunevatele loomautadele, mis olid 5–6 aastat tagasi loomi täis; neile söötis, niitmata heinaga põldudele, mida ei ole mitte vähe. Miks see nii on? Kellel on sellest kasu, kellel kahju?

Jõuan Pikevere töökoja künkale. Laudast kostab lüpsimasinate undamine. Kui kaua veel? Tean, et sügiskünni ei tehtud, sööta küll varuti, kuid osa heina jäi niitmata. Kurb aastalõpp.

Koolibussi ootel loen lapsi: 19–20 tuleb Pikeverest peale, kui jõuame Ilmandu, on lapsi 45. Mõtlen, kas järgneval aastal on kõigil lastel võimalik kooli toiduraha maksta, sest o/i palgad on küll minimaalsed.

Paar päeva tagasi kuulsin raadiost, et leib ja sai arvatavasti kallinevad, sest riigi teraviljasalv ostab idanaabritelt sisse kallist teravilja. Miks Eesti vili peaks odavam olema? Odra eest maksti käesoleval aastal valdavalt 1100kr/tn. Kaupluses on tangude, kruupide hind 4900 kr/tn. Seega saab maamees 22% maa harimise, külvi, koristuse, kuivatamise ja teraviljakombinaati veo eest. Töötajate ja kaubandus saavad 78%. Mõtlen — kelle töö siiski neis tangudes, kruupides kõige suurem võiks olla ja arvan, et küllap ikka esmalt maamehe "olla või mitte olla" soov ja edasi teiste osapoolte kasum. Tõusevad elektrid, kütte hinnad — aga piima, liha hind esmatootjal? Minimaalne tõus ja sordi langus.

Buss peatub. Töö juurde jõudes teen raadio lahti ja kuulan: olge lahked, sõitke jõulureisile Stockholm, Kanaari saartele jne., "Olümpia" hotell pakub lõunasööke (200 EEK inimesele), ostke Prantsuse kosmeetikat, Jaapani autosid jne. Hea on elada vabal maal — sõida kuhu süda igatseb, kõike on saada — ainult üks väike viga on ka asjal — midagi ei saa ilma rahata. Ja seda suurel osal maarahvast ei ole.

2. Sooviksin 1996. aastaks põllumehele nii palju kasumit, et saaks tõesti teha ühe korraliku jõulureisi. Mina mõtlen ka 1996. a. reisile minna, kui saan Maire Aunastelt selle küsija tooli. Siis on kindel, et kellegi kinni nabin. Kõike head!

Elli Koppel

1. Seoses uue peadirektori tööleasumisega toimusid Tööturuametis 1995. aasta algul ümberkorraldused. Lõpuks muutus meie jaoks asutuse nimi ja selleks on nüüd Lääne-Virumaa Tööhoiveameti Väike-Maarja Konsultatsiooni-punkt. Sisulisi muutusi ei toimunud ja ka kliendi jaoks jäi kõik samaks.

Aasta alguses oli piirkonnas 61 töötut ja see arv kasvas kuni aprillikuuni, seejärel jäi see arv (119) stabiilseks kuni juunikuuni. Suvel töötus vähenes ning suurenema hakkas alates

septembrist. Selle aasta sügise töötuse kasv on suurem kui 1994. aastal ja 1. detsembri seisuga on piirkonnas 139 töötut. Vabu kohti laekus 1995. aastal 169 ja nendest 101 esimesel poolaastal. Sellel sügisel on võrreldes eelmise aasta sama ajaga laekunud vakantseid töökohti vähem. Kui vaadata uusi tööotsijaid, siis 1/3 on neist vabanenud koondamiste ning ettevõtete likvideerimiste tõttu. 1/3 tööotsijatest on lahkunud omal soovil madalate töötasude tõttu. Viimase kolmandiku moodustavad aga alla 7 aastat last kasvatavad naised, kes saavad staatuse kuni 7-aastaseks kasvatamiseni.

Tööturutoetust stardiraha näol maksti neljale töötule, neist kolm elavad Väike-Maarja vallas. Sellel aastal oli see summa 8000 EEK.

Õppel osales 1995. aastal 66 töötut 14 erineval erialal. Uuest aastast saavad tööturuõpet taotlema ka invaliidid.

2. Nähes töötuse kasvu ja vabade töökohtade vähesust ei ole me sellel aastavahetusel nii optimistlikud kui eelmisel. Ilmselt tuleb 1996. aasta algul meie piirkonnas tööturul keeruline aeg. Soovime rohkem pakkumisi tööandjatelt ja õpihimulisi tööotsijaid.

Soovin kõigile valgeid jõule ja ilusat aastavahetust!

Ants Rikberg

1. 1995. a. oli minu jaoks põnev, pingeline ja huvitav. Kuna Väike-Maarja Õppekeskus koosneb kolmest erinevast osast, peatun igal osal eraldi.

Täienduskooli tuleb õppima üha rohkem kohalikku rahvast. Sellel sügisel planeerisime anda 21 erineva pikkusega kursust. See, et kooli populaarsus valla elanike hulgas kasvab, teeb mulle kõige rohkem rõõmu. Kindlasti on suuri teened selles Täienduskooli asedirektoril Helge Pajulal.

Põllutöökool on oma madalseisust üle saamas. Kuigi põhisuund jääb ikkagi põllumajandusega seotuks, avame selle kõrval ka teisi erialasid. Et edasiminekuks on toimunud, selles on vaieldamatult teened Põllutöökooli asedirektoril Ene Kukel ja erialaosakonna juhatajal Andy Tilgal.

Päätsekoolis lõpetas tänava esimene lend tuletoorjaid-päästjaid. Augustis saime Rootsist Skövde Päästeskoolist üle 1 miljoni krooni ulatuses materiaalselt abi. Lõppude lõpuks pärast pikka ja pingelist ootamist algas Eesti riigis ainulaadse päästeteenistuse õppeväljaku ehitamine, mille peatöötajaks sai konkursi korras Rakvere KEK.

2. 1996. a. tahame Põllutöökoolis avada uue suunaga väikeettevõtluse eriala. Ettevalmistused selleks käivad. Selleks peame välja ehitama arvutiõpetuse klassi, mis on vajalik ka päästeteenistuse poiste õpetamiseks. Samuti otsime endale uut füüsika ja arvutiõpetuse õpetajat.

Päästeskooli pooeõit jätkub alustatud õppeväljaku ehitamine. 1996. a. saame juurde 4 põhikohaga päästeteenistuse õpetajat, kes on saanud põhjaliku ettevalmistuse Soome Vabariigis. Esmakordselt on Päästeskooli asedirektoril Ivar Aldil olemas põhikohaga kaasaegse ettevalmistusega erialased spetsialistid.

Koolil on direktor ja asedirektorid, kuid ilma õpetajate ja muu personalita oleksime tühi koht siin päikese all. Selleks tahangi soovida kõikidele oma kolleegidele lihtsast töömehesest alates, et see ühtekuuluvustunne, mis meid maha ei ole jätanud, tugevneks järgmisel aastal veelgi, et selle aasta lõpp kujuneks meil kõigil väga meeldejäävaks ja et 1996. a. tooks kõigile palju õnnestumisi töös ja isiklikus elus.

Ants Rikberg

Admiral Adam Johann von Krusenstern - 225

Kilti loss, endine admiral A. J. von Krusensterni mõis

19. novembril k.a. möödus 225 aastat Hagudi mõisas sündinud ja Kilti lossis suure osa oma elutööst teinud mehe admiral Adam Johann von Krusensterni (1770 – 1846) sünnist.

Krusenstern, esimese vene ümbermaailmareisi organiseerija ja juht, paljude maade teadusühingute liige ja auliige, koostas aastail 1815 – 22 Kilti lossis oma klassikalise töö – paljudest gegraafilistest kaartidest koosneva "Lõunamere atlase". nimetatud atlas oli möödunud sajandi lõpuni täpseim ja kasutatavaim geograafiliste kaartide kogumik Vaiksel ookeanil. Nimekas meremees ja maadeuurija suri Kiltis 1846. aastal.

Admiral Krusensterni sünniaastapäeva A. J. v. Krusensterni nimeline Fond koostöös Eesti Ajaloomuuseumi ja Eesti Meremuuseumiga 16.–17. novembril Kilti lossis meresõitjale ja õpetlasele pühendatud mälestustoa avamise ja teaduskonverentsiga.

Mälestustoa avamisele kogunes enam kui sadakond külalist. Lisaks neljale Krusensternide perekonna liikmele Saksamaalt olid kohal esindajad maavalitsusest, vallavolikogust ja -valitsusest, Eesti Merejõududest, Eesti Ajaloomuuseumist, Eesti Ajalooarhiivist, Tallinna Linnamuuseumist, K. E. von Baeri Muuseumist, Rakvere Muuseumist, Väike-Maarja Muuseumist ja Wrangelli Fondist. Samuti oli kohale tulnud hulgaliselt huvilisi. Admirali otsese järeltulijana perekonna Kilti liinist osales Katharina von Schnehen, sündinud von Krusenstern. Kohal viibisid suguvõsa Hagudi ja Järlepa liini esindajad Helene von Schilling, Hans Ewert von Krusenstjern ja perekonna eestseisuse liige Friedrich-Johann von Krusenstern.

Sümboolse lindi mälestustoa uksele lõikas läbi Katharina von Schnehen koos allakirjutanuga.

Romantilises tornitoas on välja pandud admiral A. J. v. Krusensterni, tema poja Paul Theodori ja pojapoja Otto Paul von Krusensterni elu ja tegevust kajastav materjal.

Nimetatud päeval avatud mälestustuba sai rikkamaks ühe väärtusliku, rariteetse eseme võrra. Hans Ewert von Krusenstjern kinkis mälestustoaale ühe originaallitograafia admiralist. See lito on valmistatud möödunud sajandi I poolel Prantsusmaal ning on seega nüüd üks ja ainus originaaleksemplar Eestis.

Pärast esimest vene ümbermaailmareisi ilmus aastail 1809–12 Krusensterni reisikirjeldus. Raamatu juurde kuulus "Kapten Krusensterni ümbermaailmareisi atlas". See sisaldas 109 reisil koostatud kaarti ja dr. Tiseliuse reisijoonistuste järgi vaselõiketehnikas valmistatud pilditabelit. K.a. kevadel õnnestus fondil omandada nimetatud atlase juurde kuulunud 22 pilditabelit. Gravüürid valmistati Peterburi Kunstide Akadeemias prof. Klauberi juhtimisel, peale tema töötas atlase juures veel 12 meistrit. Töö kestis seitse aastat ning ilmus 1813. aastal.

Kunstialases kirjanduses nimetatakse ümbermaailmareisi atlast suurimaks vene trükigraafika väljaandeks. Mälestustoa on välja pandud seitse restaureeritud ja raamitud pilditabelit, kus võib näha reisil külastatud made inimesi ja loodust.

Unikaalne on veel admiral Krusensternile isiklikult kuulunud taldrik. Taldrik kuulub serviisi, mille Krusenstern 1814. a. paiku Inglismaalt kaasa tõi. Pärast admirali surma jagati serviis sugulaste vahel laiali. Mälestustoaale kinkis selle vanahärra Ewert von Krusenstjerni Saksamaalt 1994. a.

Sama päeva pärastlõunal järgnes mälestustoa avamisele Väike-Maarja Ärikeskuse saalis teaduskonverents, mida juhtis Kilti kooli õpetaja Mall Vöhandu.

Konverentsi esimene päev koosnes kuuest ettekandest:

1. Philipp Crusius ja Krusensternide suguvõsa.

Kriste Kask – Kilti Põhikool

2. Ülevaade Adam Johann von Krusensterni eluloost.

Ants Päma – Eesti Meremuuseum

3. Adam Johann von Krusensterni merereisidest ja nende ettevalmistamisest.

Urmas Dresden – Eesti Meremuuseum

4. Adam Johann von Krusensterni dokumentaalsed materjalid Eesti Ajalooarhiivist.

Kaja Pullonen – Eesti Ajalooarhiiv

5. Adam Johann von Krusensterni kirjanduslik pärand.

Enn Kreem – Eesti Meremuuseum

6. Adam Johann von Krusensterni õpilased.

Mall Vöhandu – Kilti Põhikool

Linti lõikavad läbi Katharina von Schnehen ja Janis Tobreluts.

17. novembril jätkus teaduskonverents Kilti lossis:

1. Ajalooline Kilti loss.

Virgo Kahre – Kilti Põhikool

2. Kapten Krusensterni ümbermaailmareisi atlas.

Anne Goloskova – Tallinna Linnamuuseum

3. Adam Johann von Krusenstern ja Vene Geograafia Selts.

Erki Tammiksaar – K. E. von Baeri Muuseum

4. Adam Johann von Krusensterni poeg Paul Theodor von Krusenstern ja pojapoeg Otto Paul von Krusenstern.

Anne-Liis Lusmägi – Kilti Põhikool

5. Adam Johann von Krusensterniga seotud materjalid Eesti muuseumides.

Eve Peets – Eesti Ajaloomuuseum

Ettekannete tekstidest jäid koopiad Kilti, Krusensterni tuppa. Nimetatud ettekanded moodustavad huvitava, erinevate inimeste poolt erinevatest teemadest kokkupandud ülevaadete kogumiku.

Pärast konverentsi ametlikku lõpetamist Kilti lossis külastati Väike-Maarja kirikut ja koguneti meenutushetkeks Krusensternide perekonna hauaplatsile. Väike-Maarja on maetud admiral poeg Paul Theodor, tema abikaasa Pauline (sünd. Ceppelin) ja nende kahe esimene poeg Otto Paul von Kusenstern. Kirikus vaadati üle ka Krusensternidelt kirikule kingitud lühter.

Sama päeva õhtul asetati Eesti Merejõudude ja Krusensternide perekonna poolt kaks pärga Tallinna Toomkirikusse Krusensterni hauamonumendile. Mängis orel ning admiral monumendi juures seisis auvalves kuus Tallinna Merekolledži kadetti. Toomkiriku Krusensternide perekonnavapp oli momendil restaureerimisel, kuid restaureerimise teostaja andis asjaliku ülevaate töö käigust. Öhtu jätkus meremuuseumi külastamisega, millele järgnes päeva lõpetamise mälestusõhtuga laeval "Suur Tõll".

Adam Johann von Krusensterni nimeline Fond andis admiral juubeliks välja postkaardi. Sellel on admiral (C. T. v. Neffi õlimal), Kilti loss ja purjelaev "Krusenstern". Postkaarti saab osta igal tööpäeval Kilti koolist ja Väike-Maarja Muuseumist. Krusensterni mälestustoaga saavad huvilised tutvuda igal tööpäeval.

Admiral Krusensterni mälestuse jäädvustamisele Kilti lossis on algus tehtud. Palju tänu kõigile kes on fondi toetanud.

* * *

Adam Johann von Krusensterni nimelist Fondi on toetanud:

AS AICO (M. Aimse)
AS JÕHVI RESTAURAATOR (H. Viilup)
AS ANTAARES (J. Kull)
AS KILTSI SEAKASVATUS (E. Mets)
OÜ TRIIGI SUURTALU (A. Kaskema)
AS NÕMME (L. Pihlak)
AS VAO (A. Uustall)
AS AMRITA (T. Sinisalu)
AS MARCAL (E. Rytberg)
AS REHI (T. Käbin)
VARANGU METSKOND (Vendland)
AS TIMBER (M. Jänes)
ENDINE VAO KOLHOOS (A. Kaasik)
LASTETEATER "PÄKAPIKK"
VÄIKE-MAARJA VALLAVALITSUS
AS TURVA (R. Lusmägi)
TRIIGI LASTEAE-ALGKOOL (Ü. Kippel)
Üksikisikud rohkem kui 100 EEK:
Ewert von KRUSENSTJERN
Friedrich von KRUSENSTIERN
Helene von SCHILLING
Rembert von REHREN

Henning von WISTINGHAUSEN

Hans VEERMÄE

Mulje KAARE

Mall LEPIKSOO

Kilti Põhikooli töötajad

Hausjärvi valla õpetajad (Soome)

Sirdali valla esindus (Norra)

Tommerupi valla esindus (Taani)

Krusensternide perekonnaeestseisus

Aitäh Teile!

Janis TOBRELUTS,

A. J. von Krusensterni nimelise

Fondi nõukogu liige

Esimese konverentsi päeva esindajad.

Krusensternide perekonna esindajad Admirali mälestustoas...

... ja hauaplatsil Väike-Maarja kiriku aias.

"PÜHA ÖÖ" PÜHAL ÖÖL

Ta kõlas esmakordselt ühel kaugel jõuluõhtul väikeses Oberndorfi külakirikus. Nagu paljud asjad siin maailmas nägi ka "Püha öö" ilmavalgust tänu juhusele.

Kõik sai alguse sellest, et küla kirikuorel läks jõulude eel katki. Lähiumbruses ei leidunud kedagi, kes oleks suutnud oreli pühadeks korda seada. Kohalik kooliõpetaja Franz Xaver Gruber ja noor pastor Joseph Mohr olid mures, sest jõulujumalateenistus ähvardas tulla muusikata. (Seda ei tohtinud lasta mingil juhul sündida). Mõni päev enne jõulupühi otsustasid mehed keskkömissa jaoks ühe laulu kirjutada. Paraku ei tulnud sellest esialgu midagi välja. Alles 24. detsembril leidis Joseph Mohr endale meelepärase teksti ja noor pastor tõttas otsemaid oma sõbra, õpetaja Franz Gruberi poole palvega kirjutada leitud sõnadele viis. Oli õnnelik loominguhetk ja mõne aja möödudes oli meloodia noodipaberil kirjas. Et jumalateenistuseni olid jäänud vaid loetud tunnid, algas innukas harjutamine. Kirikukoori saatis oma kitarril pastor Joseph Mohr.

Oli keskkömissa aeg. Oli aasta 1818. Oberndorfi küla Niguliste kirikus kõlas laulu "Püha öö" esietiekanne. Vaevast keegi, kes tol õhtul kirikus oli, aimas, et kuuldu vallutab aja möödudes kogu

maailma. Ainult õpetaja abikaasa olevat koduteel oma mehele lausunud: "Franz, seda laulu lauldakse veel kaua pärast meie surma."

Kes teab, võib-olla oleks esitatu unustusehõlma vajunud, kui mitte varsti pärast jõulupühi poleks üks Tiroomi orelimeistritest Oberndorfi tulnud. Ta jäi mõneks päevaks paigale oreli parandama. Seal kuulis ta uut laulu. Laul meeldis talle sedavõrd, et meister võttis ta oma kodukanti kaasa. Nii jõudis "Püha öö" Tiroomi. Laul levis kiiresti ja kui aastal 1831 neli öde-venda Tiroomist Leipzigsisse esinema sõitsid, kandsid nad ta seal koos teiste kodupaiga lauludega ette. Leipzigsis vallutas "Püha öö" kuulajate südamed ja öde-vendi paluti järgmisel aastal jälle tulla "ilusat vana Tiroomi rahvalaulu" esitama.

Kellelegi ei meenunud enam, et see laul pärines tegelikult Salzburgist, ühe külakooli õpetaja sulest ja Oberndorfi noorelt pastorilt, sest ta oli muutunud tõeliselt rahvalikuks. Teda tõlgiti paljudesse keeltesse, trükiti ja peagi võis kuulda "Püha ööd" maailma kaugeimateski maades. Tänapäeval on jõulupühad ja "Püha öö" sama lahutamatud kui jõulud ja jõulupuu.

Die Geschichte des Liedes "Stille Nacht, Heilige Nacht"

Bibliographisches Institut / Jugendbuchlektorat

Moderato.

Sopran und Alto Solo

1. Stille Nacht! Heilige Nacht! All' still' still', nicht ein Wort, nur das kindliche friedliche
2. Kind, das laßt Licht und Wärme, göttliche Milde,
3. die da wohnt, heilig, gar bezaubert, und das himmlische goldene Licht,
4. wo sie wohnt, all' in der Stille, nicht ein Wort, nicht ein Laut, nicht ein Hauch,
5. Lang' ist es, seit dem ersten Tag, all' in der Stille, nicht ein Wort, nicht ein Laut, nicht ein Hauch,
6. Götter ruht, und die Engel singen, singen sie gar, all' in der Stille, nicht ein Wort, nicht ein Laut, nicht ein Hauch.

1. Goldenes Licht! im leuchtenden Stern, leucht' in der stillen Nacht! leucht' in der stillen Nacht!
2. Da uns besingt die milde heilige Nacht! In der stillen Nacht! In der stillen Nacht!
3. und das kindliche Licht, das himmlische goldene Licht, In der stillen Nacht! In der stillen Nacht!
4. und all' die Engel, die in der Stille, nicht ein Wort, nicht ein Laut, nicht ein Hauch, In der stillen Nacht! In der stillen Nacht!
5. in der Stille, seit dem ersten Tag, all' in der Stille, nicht ein Wort, nicht ein Laut, nicht ein Hauch, In der stillen Nacht! In der stillen Nacht!
6. Licht und Wärme, göttliche Milde, In der stillen Nacht! In der stillen Nacht!

1. Stille! leucht' in der stillen Nacht! leucht' in der stillen Nacht!
2. Stille! In der stillen Nacht! In der stillen Nacht!
3. Stille! In der stillen Nacht! In der stillen Nacht!
4. Stille! In der stillen Nacht! In der stillen Nacht!
5. Stille! In der stillen Nacht! In der stillen Nacht!
6. Stille! In der stillen Nacht! In der stillen Nacht!

FRANZ XAVER GRUBERI käekiri

Das Lied in der Handschrift Franz Xaver Grubers

Kiltsi õpilaste külaskäigust Soome

27.–29. novembril viibis 17 Kiltsi Põhikooli õpilast ja 2 õpetajat Soome Vabariigis külas Monni kooli õpilastel. Monni koolis õpib 64 õpilast ja töötab 3 õpetajat koolijuhataja Riitta-Liisa Torttila juhtimisel. Töö toimub kolmes liitklassis. Meie võõrustajateks olid 5.–6. klassi õpilased. Lapsed õibisid peredes.

Esmaspäeva hommikul oli meid Helsingi sadamas vastu võtmas Hausjärvi valla haridusnõunik Markku Torttila koos Monni kooli lastega. Meile tutvustati veidi Helsingit ning seejärel järgnes sõit 60 km kaugusele Hyvinkää linna lähedal asuvasse Monni kooli. Siin võtsid meid oma hoolde meie võõrustajad. Laste õhtupooliku sisustamine jäi perede hooleks. Õpetajad külastasid samal ajal Hausjärvi Gümnaasiumi ning raamatukogu. Valgusküllane ja mugav raamatukogu teenindab valla elanikkonda. Käigus on ka raamatukogubuss, mis viib raamatuid keskusest kaugemal paiknevatesse küladesse. Õhtul õppisid meie õpetajad Riitta-Liisa Torttila juhendamisel siidimaali tehnikas rätikuid valmistama.

Teisipäeva hommikul kogunesime kõik koolimajja. Algas sõit Hyvinkääle Raudteemuuseumi, kus oli eksponaate eelmise sajandi veduritest kuni tänapäevaste vedurite, makettide ja mudeliteni. Nägime tsaar Aleksander III isiklikku rongi. Muuseumis oli ka Soome Vabariigi presidendi vagun, mis oli käigus veel U. K. Kekkose ajal.

Pärast lõunat sõitsime litala klaasivabrikusse. Vaatasime klaasesemete valmistamist ning viimistlemist. Poistele pakkusid suurt huvi tehases töötavad automaadid. Sealsamas asus ka Klaasimuuseum, kus oli välja pandud esemeid ja fotosid ajast, mil klaasivalmistamine Rootsis Soome jõudis. Näitusesaalis olid eksponeeritud ka õlgedest erikujulised jõulukroonid.

Suure elamuse valmistas väikese šokolaadivabriku külastamine, toodangut sai juures asuvast poekesest ka osta. Oli võimalik tellida oma šokolaadiportree. Aga võis ka lihtsalt

osta suurepäraseid maiustusi.

Tagasiteel Monni pakkus huvi Linnatuuli külastamine. See on kiirtee kohale ehitatud suur klaashoone, kus paikneb söökla ja kaubanduskeskus.

Külaskäigu Soome lõpetas ühine koolipäev. Lapsed selgitasid üksteisele jõuludega seotud sõnade tähendust. Appi võeti joonised, sõnastikud, miimika ja žestid. Oli palju nalja ja naeru. Ühiselt valmistati jõulukaarte ning laua kaunistuseks päkapikke – suurättide hoidjaid.

Muljed Soome sõidust on väga head. Unustamatu elamuse said nii suured kui väikesed. Mõttevahetust reisi üle jätkus tagasiteel ja järgnevatel päevadel koolis.

Reisimas käisid Kristiine Adamson, Maila Keerus, Veljo Markson, Urmo Väizanen, Keit Pillak, Riina Pärn, Grete Münter, Kristel Lehtme, Ragnar Lepp, Jaanus Mürsep, Kristjan Kruve, Kaire Kask, Helina Matusorg, Riina Tarassov, Egon Leemets, Aare Num, Raigo Tiik, Tiia Argos ja Merje Leemets.

Merje LEEMETS

TÄIENDUSKOOL TEATAB

**UUEL AASTAL ON ALGAMAS
UUSI KURSUSEID.**

LILLESEADE EDASIJÕUDNUTELE –

13. jaanuaril kell 10.30. Kursus toimub kord kuus ja kestab aprillikuuni. Esimese korra teemaks on frontaalsete lisanditega paber ja läbipaistev vanik. Selleks oleks vaja kaasa võtta 40–60 pajuoksa, kaseoksi, väänduvaid oksa, ilusaid paelu, erinevaid kaunistusi-õisi, marju, kuivatatud juurviljarattaid, universaalne liim, okstega sama värvi niiti.

Tulemas on ka uus 50-tunnine ÕMBLUS-

KURSUS, mille kestvus on 12 nädalat. Kursuslastel on võimalik kasutada 2 äärestusmasinat ja korralike õmblusmasinaid. Õmmeldavad esemed võib igaüks ise valida. Kursusele tulijatel on võimalik saada tasuta trikotaažriide jäätmeid, millest saab näiteks lasterõivaid õmmelda. Kursus algab 9. jaanuaril kell 17.30.

Info ja kursustele registreerimine telefonidel 61 650 ja 61 035.

Helge PAJULA

Väike-Maarja selvepesula

(Endise TEHNO bensiinijaama kõrval)

Avatud T. ja N. 8.00 – 17.00; K. ja R. 12.30 – 18.30; L. 9.00 – 14.00.

On võimalik:

* *Ise oma pesu pesta, kuivatada, triikida.*

* *Anda pesu pesta.*

* *Lasta pesta asutuste ja firmade pesu.*

* *Pesta tööriideid, kaltsuvaipu jm.*

Mõned soovitusused nendele, kes kasutavad pesumaja või ei ole veel sellisele teenusele mõelnud!

Suuremates asulates ja linnades on pesumajad juba aastakümneid tegutsenud ning inimesed on nende mugavustega harjunud. Omal ajal olid ka Väike-Maarjas ja mitmes väiksemas paigas pesu vastuvõtu punktid ning pesupesemisteenust kasutati üsna aktiivselt. Siis viidi pesu pesemiseks kusagile kaugemale pesumajja ja kunagi ei võinud kindel olla, millal selle tagasi saab ja kas üldse saab. Näüd on uus pesumaja Väike-Maarjas üsna käega katsutavas kauguses. Igale perenaisele peaks see olema mugav võimalus.

* Need inimesed, kes on harjunud ise oma pesu pesema, saavad minna selvepesulasse, oma pesu vastuvõtja juhenduse järgi masinasse panna ja samal ajal võivad pesemisprotsessi jälgida või ooteruumis kohvi juua. Samas võib aga aega kasutada säästlikult ja vahepeal tund aega poodides sisseoste käia tegemas. Pärast pesemist saab pesu tõmbekappi riputada ja 30–45 min. pärast esimesi pesusid juba triikima hakata.

Selvepesemise üheks eeliseks ongi see, et paljudele inimestele on üsna ebameeldiv oma pesu kellegi teise kätte pesta anda. Kuid siin on võimalus lihtsalt kasutada pesumasinaid ja kuivatust. Oma käega saab oma pesu panna masinasse, oma harjumuse järgi riputada tõmbekappi ja oma käega triikida. Selliselt ei satu pesu võõrastesse kätesse ega võõra pilgu alla, mis on paljudele väga oluline ja harjumuspärane.

Ühte pesumasinasse läheb kuni 7 kg kuiva pesu – see on üsna suur spordikotitais pesu korraga. Selveteenindamise korral on ühe pesumasinatäie pesu pesemine 25 krooni. Kui soovitakse pesta oma pesupulbriga, siis vaid 21 krooni. Kui on soov endal kohapeal kuivatada ja triikida, siis lisandub 3+2 krooni.

* Teiseks on võimalus jätta pesu vastuvõtja kätte ja kokku leppida aeg, millal puhta pesu kätte saab. Sellisel juhul lisandub pesemisele, kuivatamisele ja triikimisele teenustasu.

* Samuti on oodatud kõik asutused ja firmad! Musta pesu koguneb ju kõikjal – olgu need siis käterätid, tööriided või kitlid.

* Pesta saab ka mitmesuguseid kaltsuvaipu, jopesid jm., mis ei mahu kodusse pesumasinasse.

Pesumaja on T., N. ja L. avatud hommikupoole ning K. ja R. pärastlõunal ja õhtul kauem, et ka pärast tööd jõuaks sealt läbi astuda. (Hiljem on võimalus lahtioleku aegu seada vastavalt nõudlusele).

Pesupesemine selvepesulas on jõukohane nii meestele, naistele kui kooliõpilastele. Selliselt võib pesupesemine muutuda meeldivaks tööks ja sellega võib perekonnas hakkama saada igaüks ning perenaiste koormus väheneb. Kodus jääb ära tülikas vee soojendamine, külmaga õues, toas või põõningul ebameeldiv kuivatamine ja kokkuvõttes säästetakse üsna palju väärtuslikku aega!

Sind ootab AS Hektal selvepesula!

AS Hektal nimel Enn PALMIK

VMPS TEATED

Mis oli...

* 25. 11. 95 lõpetas oma tegevuse Väike-Maarja Talunike Selts; vara ja enamik liikmeid tuli üle Põllumeeste Seltsi.

* Lõpliku lihvi sai VMPS põhikiri, esitasime selle koos taastamisprotokollide ja liikmete nimekirjaga registreerimiseks Lääne-Viru Maavalitsusele.

* Seltsi liikmete arv on jõudnud 47-le.

* Sisukate ettekannetega meie tervise olukorrast, hädade sügavamatest põhjustest ja võimalustest end ise aidata nii mõtlemise, elurežiimi kui ravimtaimedega esinesid pr. Taimi Parve, Mare Nirgi ja Susanne Esinum.

* Eino Tomberg esindas meid Eesti Ühistegelise Liidu koosolekul ja esitas meie arvamuse ja täienduse Riigikogusse saadetavale seaduseelnõule "Ühistutele ... kuulunud maa ja hoonete tagastamise seadus".

Samas arutati Põllumajandus-Kaubanduskoja ja hoiualaenuühistute loomise asju.

* Eesti Fondide Keskuses tutvus Mart Lepik (mittetulundus) fondide kohta käiva infoga. Peame oluliseks fondide võimalusi lähemalt uurida.

* Heino Kokkuta ja Mart Lepik osalesid Põllumajandus-Kaubanduskoja arutelul Tratus. Otsustati, et Taluliidu, Tootjate Liidu ja teiste liitude valitsuse, Riigikogu ja teadlaste toimkond esitab veebruaris ühisarutelule PKK asutamislepingu, põhikirja ja eelarve projektid. Jätkub ka Maamajanduskoja struktuuride formeerumine, kuid altpoolt, piirkondlike konverentside kujunemisega, nagu Türil ja Järva-Jaanis.

* Marju ja Raivo Valmsen käisid Eesti Aiandusliidu ja soomlaste seminaril "Aiandustoodangu omahinna kujunemine". Arutati nii aiandustalu kui suurfirma variante.

Mis tuleb...

* VMPS jõulukoosolek toimub laupäeval, 23. 12. 95 kell 10.00 Väike-Maarja Õppekeskuse raamatukogus. Kavas:

1. Piim ja juust; ost ja müük. E. Evestus.
2. Jõuluõlle kodune pruulimine. H. Kokkuta.
3. Põlluharimise kogemusi Taanist. J. Läänemets.
4. Toimkondade valimine (aastapäeva, talumatka jt.)
5. Kus käisime, mida tegime.

VÄIKE KOOLIEELNE MUDILANE!

**Palun tule 23. 12. 95
kell 13.00**

JÕULUPUULE

**Väike-Maarja Õppekeskuse
raamatukogusse**

**MÄNGIMA JA LAULMA JA
SALME ÜTLEMA!**

VMPS juhatus.

ELU JA MÄLESTUSI

Noor-Eesti kirjastus Tartus 1936.

Jakob LIIV

Ma põhjendasin oma ülesastumisi järgmiselt: "Palvetundide pidamine leerimajas ei meeldi mulle, need toovad ennem kahju kui kasu. Teie olete ülikoolis usuteadust õppinud ja peate kui teadusmees kirikus jutlust, no mis suudab siis sellejärele külakooli õpetaja rahvale pakkuda. Ma olen mõnda niisugust palvetundi kuulnud, kus inimene peast lobiseb, ilma et ta isegi teab, mis ta kõneleb. Ja kes hästi naisi nutma paneb, seda kiidetakse. Palvetunnist tulles öeldakse: "Kirikust ei saa meie midagi, aga palvetunnid teevad südame soojaks." Minu arvates on niisugused palvetunnid teie lugupidamise ja kiriku autoriteedi vähendajad. Leerilaste juurde ei ole ma seepärast tulnud, et ei raatsinud koolitöö juurest lahkuda ja minu vilets tervis niisugust öövalvet ja viletsat magamiset välja ei kannata. Ja kui ma salgamata öelda julgen, ei ole mul niisuguseid riideid selga panna, millega kihelkonna tütarlaste ette ilmuda. Oma arstimiseks olen kõik varanduse kulutanud ja võlgu teinud, mida nüüd tasuma pean. Tihti olen nii suures rahapuuduses, et ei saa vanematele kirjutamiseks marki osta. Tavaliste riiete ostmiseks puudub mul raha. Ja nagu aru saan, on ka seda teile ette räägitud, et ma kord Simuna Normanni üht raamatut arvustasin ja selle kulul nalja tegin. Jään ikkagi oma arvamuse juurde, et Normann mõni prohvet ei ole ega tema kirjutatud raamatud pühadus, mida keegi arvustada ei tohiks, kuna nad ometi keeleliselt ja loogiliselt vigadest kubisevad." — "Ega mina teid siia vaidlema kutsunud. Rääkida teie ju oskate. Uskusin, et pikk haiguse aeg ja katsumine teid on teiseks muutnud, aga nüüd näen, et olen sellest pettunud ja pean selle asja koolikohtu arutada andma." Nii seletas pastor ja meie lahkusime. Koju tulles läksin Uniküla mõisa rentniku Fabian Lilienthali juurde, kelle perekonnas tihti külaliseks olin. Seal rääkisin, missuguse sauna ma täna oma jumalavallatu meelsuse pärast pastorilt sain. Lilienthal lausus hiljem: "Kas teate, missugusele otsusele ma praegu jõudsin? Visake Avispea koolikoht kus seda ja teist, jätke pastorid ja papid oma paika ja tulge mulle kirjutajaks. Ma tean, mis mõisahärrad teist kõnelevad. On kindel, et nad teid enam koha peale ei jäta. Õppige minu juures aasta põllumajandust ja olge mõni aeg mõnes suuremas mõisas, kus viinavabrikuga ja kirjadega tutvute, siis võite siin või Venemaal koha saada ja iialgi ei kahetse, et õpetaja-ametist lahkusite. See pakkumine oli mulle vastuvõetav, aga nüüd tuli küsimus, kuidas eeltuleval sügisel kroonuteenistusest pääseda. Pidin ju kuus aastat õpetajana teenima, olin aga ainult kolm aastat sellest ära teeninud. Sügisel ei ole mul enam võimalik sellekohast tunnistust sõjaväe komisjonile saata. Lilienthal arvas, et sellest ikka kuidagi üle saab. Arst ei keela tunnistust, et nii kaua olen põdenud ja praegugi veel öieti terve ei ole. Sokutame nii, et sügisel valge passi saate, ja kõik on korras. Mina pooldasin ta arvamist. Tegime lepingu, et jüripäeval Unikülasse kolin. See tuli saladuses pidada, et ära oodata, kuidas asjad kirikuvalitsuses arenevad. Vallarahvas ei teadnud seda, et minu vahekord pastoriga oli halvaks muutunud ja et ma juba kevadel Avispealt lahkun. Tegin suure innu ja armastusega koolitööd edasi teades, et viimast korda noorsugu õpetada võin. Umbes kuu aega hiljem kutsuti mind koolikohtu ette, kuhu ma ei ilmunud. Ei tahtnud ennast asjata ärritada. Seal tehti otsus, et ma oma meelsusel õpetaja ametile ei vasta ja mind kuulutati lindpriiks. Vallarahvale oli see suureks üllatuseks. Mõned mehed, kelle eestvedajaks hakkas Liivimaa mees Ants Mäll, sõitsid pastori juurde, et koolikohus oma otsust muudaks ja mina võiksin kohale edasi jääda. Pika jutuaajamise järele olevat pastor ütelnud, et tema pärast võiksin kohale jääda, aga mõisa eestseisja Zoege von Manteufel sellega ei lepi. Kui vald mind väevõimuga kohale jätta tahab, võtab mõis koolimaad vallalt ära. Nüüd tahtsid mehed mõisahärra juurde sõita. Hoiatasin, et nad seda ei teeks, et ma mingil tingimusel enam Avispeale ei jää, ja et mul teine koht on kaubeldud, kuhu jüripäeval ametisse lähen. Mehed ei kuulanud, vaid läksid siiski Määri mõisa. Härra oli mehed läbi

noominud, et nad niisuguse mässaja eest paluma tulevad. Ants oli seepeale öelnud, et meie oma õpetajas mingisugust mässajat ei näe. Kõigiti on ta korralik inimene ja seejuures hea lasteõpetaja. Meie teda lahti ei lase. Seepeale saanud härra vihaseks ja käranud. "Kui sa niipalju suud pruukima hakkad, võtan sinult koha ära." — "Ega mu koht müts ole, mis härra võib ära võtta," öelnud Ants. Sellest vihastunud härra veel enam ja hüüdnud: "Saame näha, kas su koht on müts või mitte. Ma tahan Triigi valla Riimaa kangetest meestest puhastada!" Ta pidas oma sõna, teisel kevadel tõsteti Ants oma talust välja ja koht anti tiisikust põdevale mõisa aednikule, kellest kauaks selle talu pidajat ei saanud.

Kuigi minu ametiaeg Avispeal oli lühike ja poole sellest võttis haigus, siiski jäid sellest ajast mõnedki rahuldavad mälestused. Minu soovitusel hakkas Triigi valla rahvas maade kruntimõõtmist nõudma, mis ka hiljem täideti, ja V.-Maarja kirikust kaotati rahakorjamise kott, mida rahvas kellakotiks nimetas. Pika varre otsas rippus väike kott. Sellega käis kellamees pingist pinki ja pani ta inimestele nina alla, millesse raha pandi. Varemalt oli koti küljes väike kell rippunud, millega tukkujatele oma kohust meelde tuletati. Sellest kotile nimigi oli jäänud. Ühel õpetajate koosolekul, kus ka pastor viibis, tõstsin küsimuse üles, kas niisugust ajast jäänud kommet ei võiks kirikust ära jätta. Pastor jäi tõsiselt ja seletas, et niisugune traditsioon olevat kirikuga nagu kokku kasvanud, et seda võib üheks jumalateenistuse osaks pidada. Ta küsis, millega mina oma ettepanekut põhjendan. "Kui lubate, et tohin avalik olla, seletan, mida sellest tean ja arvan." Seda lubati ja ma rääkisin: "Möödunud pühapäeval tuli vana Lurich, atleet Georg Lurich'i Jeli, kirikust välja ja vandus: "Korrat, ma enam oma jalga kirikusse ei too!" Küsisin, mis juhtunud. Ta seletas: "Täna olin raha koju unustanud ja mul ei olnud kopikatki kellamehe kotti panna. Kui ta minu kohale jõudis, hakkasin taskuist otsima ja viitsin sellega nii palju aega, et ta edasi läks. Ta oli harjunud minult alati raha saama, seepärast pöördus ta pinkide rea otsast tagasi ja pani koti minu nina alla arvates, et olen raha taskust üles leidnud. Ta pidas koti tükk aega mu ees. Kõrvaltvaatajad muigasid ja mina page kas või maa alla häbi pärast. Ta korrat oleks pidanud aru saama, et mul raha ühes ei ole. "See on üks näide, aga on veel halvemat. Noormeeste seas levib niisugune anekdoot, et teised sandid käivad, kepp ees ja kott taga, aga kellamees on isesugune, temal on kott ees ja vars taga. Seda anekdooti räägitakse veel hullemates variantides ja antakse neidudele mõista, missugune vahe on hariliku mehe ja kiriku kellamehe vahel. Kellamees räägib, et ta igal pühapäeval leiab kotist vanu rahasid, mis oma väärtuse on kaotanud, püksinööpe ja muid väärtuseta esemeid. See kõik tõendab, et rahakorjamine kirikus niisugusel kombel ei saa kuidagi olla jumalateenistuse osaks, vaid just eksitajaks. Pastor küsis teiste õpetajate arvamist, kes kõik minu väidet pooldasid. Lubati võõrmündritega nõu pidada ja varsti oli kellakott kirikust kadunud.

Viimasel aastal korraldasin esmakordselt V.-Maarjas näitemängu, mis oli ennenägematu ja kuulmatu uudis ja nagu ennustuseks tulevikule. Näidendi kandsime ette kaupmees Lurich'i küünis, samal kohal, kus kolmkümmend aastat hiljem V.-Maarja teatrimaja püstitasime. Ise ma tol ajal lavale "jantima" ei tohtinud minna, selleks leidsin kaks Triigi noormeest, kes Narvas elades näitemänge olid näinud, aga naisterahvaid niikaugele viia oli peaaegu võimatu. Pika seletuse ja julgustuse järele leidis Kaarma külas peretütar, kes viimaks nõustus. Teiseks võtsime ühe poisikese, kellele tütarlapse riided selga toppisime. See oli V.-Maarja teatri algus, mis alles aastakümnete järele hoogu võttis.

Jüripäeva hommikul 1883. a. tulid lastevanemad mind jumalaga jätma, kes seejuures pastorele ja mõisahärrale pahased olid, et ma nende tahtmise järele pidin lahkuma. Vaigistasin neid ja ütlesin, et ei maksa saksu seejuures üksi süüdistada, omajagu süüd oli ka minul, et ma neisse raamesse ei mahtunud, mis nad minu ümber paigutasid. Oleksin nende sõnakuulelik teener olnud, ei oleks keegi mind siit liigutanud. Et asi niisuguseks on kujunenud, sinna ei saa enam parata. Nõnda lahkusin samal päeval Avispealt.

(JÄRGNEB)

Väike-Maarja Rahvamaja soovib

kõigile isetegevuslastele, nende juhtidele,
headele abilistele ja muidu pidulistele

*Kauneid jõule,
rõõmsat aastavahetust
ja edukat uut aastat*

**Veebruaris alustab
Väike-Maarja rahvamajas tööd
tasuline**

PEOTANTSU KURSUS

täiskasvanutele.

Juhendavad Merle ja Erki Õun

Osavõtust soovijatel registreerida hiljemalt
20. jaanuariks telefonil 61 037.

VABANDUS

Väike-Maarja valla Infolehes nr. 10 on ekslikult teatatud
aktsiaeltsi Antaare telefoni numbri asemel aktsiaeltsi Timber
telefoni number. Vabandame!

Informatsiooni saamiseks on õige telefon 61 042.

Mihkel MUULI, politseiinspektor

Väike-Maarja Tarbijate Ühistu

soovib oma liikmeskonnale

**Rahulikke jõule ja
head aastavahetust!**

Väike-Maarja TÜ müüb enampakkumise korras

RAKKE KAUBAMAJA

(heas seisukorras, vajab ainult sanitaarremoniti).

Maja on kahekorruseline. 2. korrusel asub
töökorras ruumidega söökla. Hoone üldpind on 535
m². Majal on ka katlamaja.

Sooviavaldused esitada kirjalikult detsembrikuu
jooksul Väike-Maarja TÜ-le aadressil Väike-Maarja,
Pikk 9. On ka järelmaksu võimalus.

**Väike-Maarja TÜ palub kõiki kuulutuste ja
väikeste teadete ülespanijaid mitte panna neid
hoone Pikk 14 (kpl. Sõprus) välisfassaadile.**

**Vastasel juhul pöördume abi saamiseks
keskkonnapolitsei poole.**

Õnnitleme!**Detsembrikuus**

HERMINE HOLZMANN

ELSA KUUB

ELSA KRIEL-ROOTS

LEIDA MALLENE

OLIVIO SEIDELBERG

LISETTE JÜRGENS

LEMBIT MIKE

ELLEN KALVET

SALME KARUKS

LIDIA KANGUR

LEMBIT ILVES

JULIUS VÄLJAS

AILI LEEMETS

ALVIINE IRVAL

MALL RÄNI

VERNER RÜÜTEL

ELS VARIK

ANNA SAMSONOVA

LINDA LEHTLA

LEIDA OTEPALU

EDMUND KIVISAAR

03. 12. – 85

04. 12. – 70

05. 12. – 99

06. 12. – 75

08. 12. – 81

13. 12. – 83

14. 12. – 70

14. 12. – 75

14. 12. – 80

14. 12. – 81

15. 12. – 70

15. 12. – 80

17. 12. – 70

18. 12. – 81

19. 12. – 81

20. 12. – 84

21. 12. – 87

23. 12. – 75

26. 12. – 75

27. 12. – 83

28. 12. – 83

SOOVIME ÕNNE JA TUGE VAT TERVIST!

Väike-Maarja Vallavalitsus